

YKSITYISTEN PALVELUALOJEN TYÖTAPATURMAT JA AMMATTITAUDIT - TILASTOANALYYSI

Tapaturmavakuutuskeskuksen
analyyseja nro 14
14.8.2017

Yksityisten palvelualojen työtapaturmat ja ammattitaudit – tilastoanalyysi

Tässä analyysissä tarkastellaan yksityisten palvelualojen työtapaturma- ja ammattitautitilannetta vuosina 2005-2015. Tilastoanalyysissä on käytetty Tapaturmavakuutuskeskuksen (TVK) tilastoaineistoa korvatuista työtapaturmista, ammattitaudeista sekä ammattitautiepäilyistä. Analyysi on toteutettu yhdessä TVK:n ja Työturvallisuuskeskuksen (TTK) yksityisten palvelualojen toimialaryhmän kanssa.

TEKSTI: MARJA KAARI JA JANNE SYSI-AHO, TAPATURMAVAKUUTUSKESKUS, YKSITYISTEN PALVELUALOJEN TOIMIALARYHMÄ, TYÖTURVALLISUUSKESKUS (TTK)

MÄÄRITELMÄT, AINEISTO JA RAJAUKSET

Yksityisten palvelualojen tapaturmien tarkastelu edellyttää erityisaineiston käyttöä, sillä normaalisti osa julkisen sektorin tapaturmista kohdentuu palvelualoille. Tässä aineistossa on rajattu pois toimialana kuntasektori Z ja Valtiokonttorin korvaamat vahingot. Taajuuksien laskennassa käytetään Tilastokeskuksen Työvoimatutkimuksen tietoja tehtyjen työtuntien määrästä. Taajuuksien laskennassa käytetyistä työtunneista on myös vähennetty kuntien ja valtion palkansaajien tekemät työtunnit. Työvoimatutkimuksessa kohdennetaan vuokratyönä tehdyt työtunnit työvoiman käyttäjätoimialalle, mikä aiheuttaa yksityisten palvelualojen tapaturmataajuuslaskennan vinoutumista tilanteissa, joissa yksityinen henkilöstöpalveluyritys välittää työvoimaa julkiselle sektorille. Siksi tämän analyysin työtuntitiedoissa myös julkisen sektorin käyttämä vuokratyö on jouduttu kohdentamaan työvoimavälityksen toimialalle, johon yksityisten henkilöstöpalveluyritysten tapaturmatkin tilastoituvat. Julkiselle sektorille tehty vuokratyö on analyysin aineistossa mukana, paitsi jos työntekijöiden palkanmaksaja on kunta tai kuntayhtymä. Ei ole lainkaan varmaa, miten kattavasti Tilastokeskuksen Työvoimatutkimus pystyy keräämään työaikatietoja osa-aikaisesti ja satunnaisesti vuokratyötä tekeviltä

opiskelijoilta. Kotitalouksien ja kansainvälisten organisaatioiden toiminta työnantajina on rajattu tämän analyysin ulkopuolelle.

Analyysissä ovat mukana työtapaturmien osalta sattumisvuodet 2005-2015 ja ammattitautien osalta rekisteröintivuodet 2005-2015. Työtapaturmien vakavuudet ovat vuosilta 2005-2014. Analyysissä on pääsääntöisesti mukana vain palkansaajien vahingot, vapaaehtoisesti vakuutettujen yrittäjien vahingoista on kerrottu lyhyesti työtapaturmien lukumäärien yhteydessä.

Vuoden 2015 osalta lukumäärät ovat ennakoarviota, jotka on laskettu arvioituun lopulliseen tasoon käyttäen jo kertyneeseen tilastoaineistoon selvityskerrointa (1,05).

On huomioitava, että tässä analyysissä esitetyt lukumäärät ja laskelmat eivät ole siis näin rajattuina suoraan vertailukelpoisia TVK:n vuositilaston ja Tapaturmapakissa olevien tietojen kanssa.

Tapaturmavakuutuskeskuksen (TVK) tehtävänä on pitää työtapaturma- ja ammattitautilain 236 §:ssä tarkoitettua tilastoa työtapaturmista ja ammattitaudeista.

Tässä analyysissä on palvelualoiksi määritelty seuraavat päätoimialat:

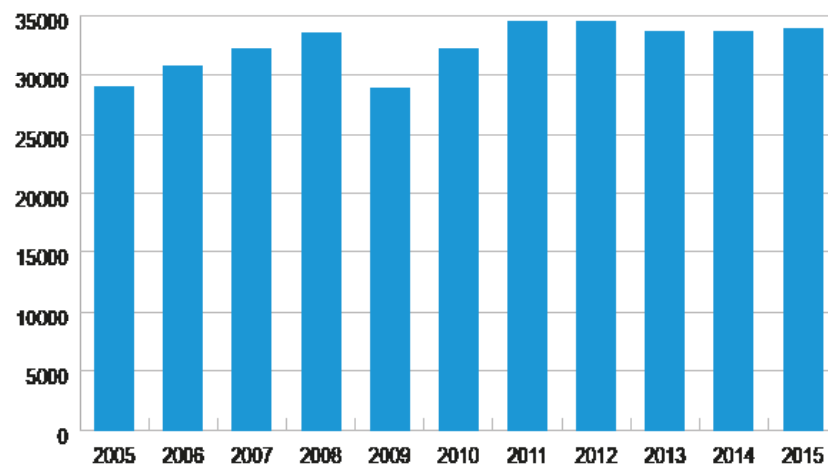
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoripyörien korjaus
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta
L Kiinteistöalan toiminta
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
P Koulutus
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut
R Taiteet, viihde ja virkistys
S Muu palvelutoiminta

TYÖPAIKKATAPATURMIEN LUKUMÄÄRÄN KEHITYS YKSITYISILLÄ PALVELUTOIMIALOILLA

Yksityisillä palvelualoilla sattuu noin 34 000 työpaikkatapaturmaa palkansaajille vuosittain. Työpaikkatapaturmien lukumäärä on pysynyt suhteellisen samalla tasolla vuosina 2011-2015. Palkansaajien lisäksi yksityisillä palvelualoilla sattuu noin 2000 työtapaturmaa vuodessa vapaaehtoisesti itsensä vakuuttaneille yrittäjille.

Yksityisten palvelualojen tapaturmien lukumäärä on noussut huomattavasti 2000-luvun alkupuolelta, jolloin työpaikkatapaturmia sattui vielä alle 25 000 kpl vuosittain. Vuosina 2005-2008 työpaikkatapaturmien määrä nousi selvästi, kunnes vuonna 2009 taantuman seurauksena myös yksityisten palvelualojen työpaikkatapaturmien määrä laski vuoden 2005 tasolle.

Kuva 1. Palkansaajien työpaikkatapaturmat yksityisillä palvelualoilla v. 2005-2015 (yksikkö: lukumäärä)

Taulukko 1. Palkansaajien työpaikkatapaturmat yksityisillä palvelualoilla v. 2005-2015, päätoimialatasolla (yksikkö: lukumäärä)

TOIMIALA	SATTUMISVUOSI										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
G Tukku- ja vähittäiskauppa	11374	11955	12281	12797	10825	11451	11889	11769	11298	10916	10678
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	2956	3083	3170	3189	2733	2721	2976	2981	3026	3083	3118
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	583	577	407	410	385	364	442	418	364	431	384
L Kiinteistöalan toiminta	715	803	804	757	648	770	920	842	791	738	711
M Ammatill., tiet. ja tekn. toiminta	1229	1443	1648	1993	1670	1733	1919	1922	1960	1990	1992
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	6328	7109	7732	7855	6220	7266	8066	8031	7407	7651	7969
P Koulutus	1234	1059	1088	1092	938	1952	1910	1989	2018	1971	2031
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	2218	2503	2720	3039	3047	3394	3672	3902	4150	4226	4439
R Taiteet, viihde ja virkistys	870	879	863	919	943	1032	1006	1048	1070	1145	1098
S Muu palvelutoiminta	1444	1375	1488	1509	1406	1496	1666	1621	1524	1541	1463
YHT:	28951	30786	32201	33560	28815	32179	34466	34523	33608	33692	33885

Taulukko 2. Vapaaehtoisesti itsensä vakuuttaneiden yrittäjien työpaikkatapaturmat yksityisillä palvelualoilla v. 2010-2015, päätoimialatasolla (yksikkö: lukumäärä)

		SATTUMISVUOSI					
		2010	2011	2012	2013	2014	2015*
		Vahinkojen lkm	Vahinkojen lkm	Vahinkojen lkm	Vahinkojen lkm	Vahinkojen lkm	Vahinkojen lkm
TOIMIALA			sum	sum	sum	sum	sum
G	Tukku- ja vähittäiskauppa	683	735	723	754	708	654
I	Majoitus- ja ravitsemistoiminta	232	213	222	193	206	228
K	Rahoitus- ja vakuustointiminta	10	16	24	20	16	20
L	Kiinteistöalan toiminta	43	58	63	56	43	49
M	Ammatill., tiet. ja tekn. toiminta	236	262	246	239	265	236
N	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	337	321	341	365	347	318
P	Koulutus	47	60	78	55	65	67
Q	Terveys- ja sosiaalipalvelut	208	203	189	229	198	181
R	Taiteet, viihde ja virkistys	81	118	105	120	115	122
S	Muu palvelutoiminta	168	194	184	209	195	180
YHT:		2045	2180	2175	2240	2158	2055

Korkea-asteen koulutuksessa yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa on sattunut viime vuosina noin 700 työpaikkatapaturmaa vuosittain. Sattuneet työpaikkatapaturmat ammattiluokittain vuosina 2011-2015 on esitetty

taulukossa 3. Tarkastelu on rajattu näihin vuosiin, koska vuodesta 2011 eteenpäin korkeakoulujen vakuuttaminen on tapahtunut yksityisillä vakuutusyhtiöillä.

Taulukko 3. Työpaikkatapaturmat korkea-asteen koulutuksessa v. 2011-2015 ammattiluokittain (yksikkö: lukumäärä)

		SATTUMISVUOSI				
AMMATTILUOKKA (3)		2011	2012	2013	2014	2015*
010 laboratoriotyöntekijät		152	175	172	125	150
A00 ammattikoulun oppilaat		19	38	67	121	136
030 opetustyöt		115	124	123	132	122
240 johto- ja konttorityöt		88	98	101	102	104
Y00 yliopiston opiskelija		94	100	105	125	104
941 kiinteistötyöntekijät		67	61	76	57	54
406 eläintenhoitajat		0	0	0	23	23
250 atk-alan työ		15	15	15	19	22
080 kirj.,arkist. ja museonhoit.		14	12	16	8	8
001 insinöörit ja -tekniikot		1	3	4	5	4
muut yhteensä		34	35	45	28	20
YHT		599	661	724	745	749

Taulukko 4. Työpaikkatapaturmat vuokratyössä (v.2005-2015) ammattiluokittain (yksikkö: lukumäärä)

AMMATTILUOKKA (2)	SATTUMISVUOSI										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
62 talonrakennustyö	555	572	822	720	316	435	601	560	553	574	779
75 konepajatyö ja rak.metallityö	272	412	621	576	161	322	487	427	352	454	543
88 pakkaus-,varast- ja ahtaustyö	298	460	491	456	213	333	368	455	383	401	436
91 majoitusliike- ja suurtaloustyö	205	165	151	181	169	186	255	231	211	220	233
54 tieliikennetyö	53	67	90	87	98	128	179	167	164	172	199
92 tarjoilutyö	102	146	189	187	151	174	186	167	173	187	188
94 kiinteistönhoito ja siivoustyö	74	100	109	132	93	117	105	102	111	100	138
34 tavaroiden myyntityö	37	55	82	80	69	100	108	110	89	110	101
10 terveyden-/sairaanhoitotyö	15	20	16	29	34	53	47	57	48	62	72
24 sihteeri- ja toimistotyö	58	48	64	75	62	65	107	87	80	79	66
76 sähkötyö	44	73	99	64	13	38	66	75	51	53	65
82 elintarviketeollisuustyö	19	17	28	27	25	23	37	46	63	57	64
3 opetustyöt	2	3	14	25	24	42	62	53	68	71	55
16 lasten päivähoitotyö	0	7	11	17	17	29	45	51	41	31	38
83 kemian prosessityö	4	1	9	5	0	8	2	8	12	11	38
90 vartiointi- ja suojelutyö	4	7	9	6	14	10	18	15	14	16	37
86 teollinen työ (muu)	5	3	7	8	1	7	12	12	12	25	36
77 puutyö	30	19	29	31	11	29	36	35	36	43	35
15 sosiaalialan työ	8	6	5	5	5	12	13	12	20	23	31
muut yhteensä	72	167	208	221	119	133	174	173	165	225	204
YHT	1857	2348	3054	2932	1595	2244	2908	2843	2646	2914	3359

TYÖPAIKKATAPATURMATAAJUUDEN KEHITYS YKSITYISILLÄ PALVELUTOIMIALOILLA

Yksityisten palvelualojen tapaturmataajuus oli vuonna 2015 yhteensä 44,0 työtapaturmaa/milj. työtuntia, kun kaikkien toimialojen yhteenlaskettu tapaturmataajuus oli 28,8 työpaikkatapaturmaa/milj. työtuntia. Yksityisten palvelualojen tapaturmataajuus on hieman laskenut vuosina 2010-2015.

Yksityiset palvelualat sisältävät hyvin erityyppisiä toimialoja. Se, miten paljon työtapaturmia sattuu ja millaisia sattuneet työtapaturmat ovat, vaihtelee paljon. Taulukossa 3 on tarkasteltu palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuuksia toimialoittain, TOL 2 -tasolla. Tarkemmat toimialakohtaiset työpaikkatapaturmien taulukot on esitetty tämän analyysin lopussa liitteessä.

Korkeimmat työpaikkatapaturmataajuudet ovat työllistämistoiminnan, kiinteistö- ja maisemanhoidon, eläinlääkintäpalveluiden, turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalveluiden, moottoriajoneuvojen ja -pyörien tukku- ja vähittäiskaupan sekä kulttuuri- ja viihdetoiminnan alalla. Työllistämistoiminnan alan työpaikkatapaturmakehitys seuraa vahvasti taloustilannetta. Suurin osa vuokratyössä sattuneista työpaikkatapaturmista sattuu talonrakennustyön, konepaja-

työn ja pakkaus-, varasto- ja ahtaustyön ammattilaisille. Näiden ammattiryhmien tapaturmissa myös taantuman vaikutus näkyi selvästi. Työpaikkatapaturmien määrät laskivat näissä ammattiryhmissä vuonna 2009 alle puoleen edellisvuoden määrästä. Tämän jälkeen tapaturmien määrä on noussut ja vuonna 2015 palattiin taas vuoden 2008 tasolle.

Yksityisten sosiaali- ja terveystalveluiden työpaikkatapaturmataajuus on noussut selvästi tarkastelujakson aikana. Nousua on ollut erityisesti sosiaalipalveluiden taajuuksissa. Sosiaali- ja terveystalveluiden aloilla on tapahtunut paljon muutoksia tarkastelujakson aikana. Uusia yrityksiä ja toimijoita on tullut runsaasti. Kotona suoritettavat palvelut ovat lisääntyneet, laitospalveluiden määrää on vähennetty ja vastaavasti taas avopalveluiden piirissä on enemmän potilaita. Työturvallisuuden osalta haasteena on mm. työturvallisuuden hallinta muutostilanteissa, työturvallisuuden käytäntöjen kuntoon saattaminen alan uusissa yrityksissä ja avopalveluiden ja kotihoidon työturvallisuusriskien hallinta.

Taulukko 5. Palkansaaajien työpaikkatapaturmien taajuudet 2010-2015 yksityisillä palvelualoilla (yksikkö: korvattua työpaikkatapaturmaa/milj. tehtyä työtuntia).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	49	49	43	45	44	44
46 Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	22	24	23	21	21	21
47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	28	28	30	31	31	29
55 Majoitus	21	22	23	27	25	23
56 Ravitsemistoiminta	35	37	35	34	38	41
68 Kiinteistöalan toiminta	36	37	32	31	29	29
70 Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	19	28	25	23	27	25
71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	17	18	16	17	17	17
72 Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	10	6	7	9	7	7
77 Vuokraus- ja leasingtoiminta	38	35	33	33	30	32
78 Työllistämistoiminta	56	74	71	67	67	74
80 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	44	47	35	41	48	43
81 Kiinteistön- ja maisemanhoito	62	64	64	62	59	54
85 Koulutus	29	29	33	39	35	37
86 Terveyspalvelut	27	25	26	31	31	30
87 Sosiaalihuollon laitospalvelut	33	35	36	35	35	36
88 Sosiaalihuollon avopalvelut	22	20	20	24	22	28
90 Kulttuuri- ja viihdetoiminta	54	41	47	58	62	53
93 Urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut	27	28	28	25	28	29
94 Järjestöjen toiminta	18	21	19	19	18	18

*Toimiala 78 sisältää tässä kaikkien toimialojen käyttämän vuokratyön työtunnit, myös julkisen sektorin käyttämän vuokratyön tunnit, mutta todennäköisesti suuri osa päätoimisten opiskelijoiden tekemästä työajasta jää tilastoitumatta, mikä vaikuttaa taajuuden suuruuteen.

Toimialat, joiden työpaikkatapaturmien määrä oli liian pieni luotettavaan taajuuden laskentaan (alle 100 vuosittaista työpaikkatapaturmaa) tai taajuudessa oli liian suurta huojuntaa:

- 65 Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta (pl. pakollinen sosiaalivakuutus)
- 66 Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta
- 69 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut
- 73 Mainostoiminta ja markkinatutkimus
- 74 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle
- 75 Eläinlääkintäpalvelut
- 79 Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varauspalvelut
- 91 Kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta
- 92 Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut
- 95 Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavarojen korjaus
- 96 Muut henk.koht. palvelut

TYÖPAIKKATAPATURMIEN VAKAVUUS YKSITYISILLÄ PALVELUALOILLA

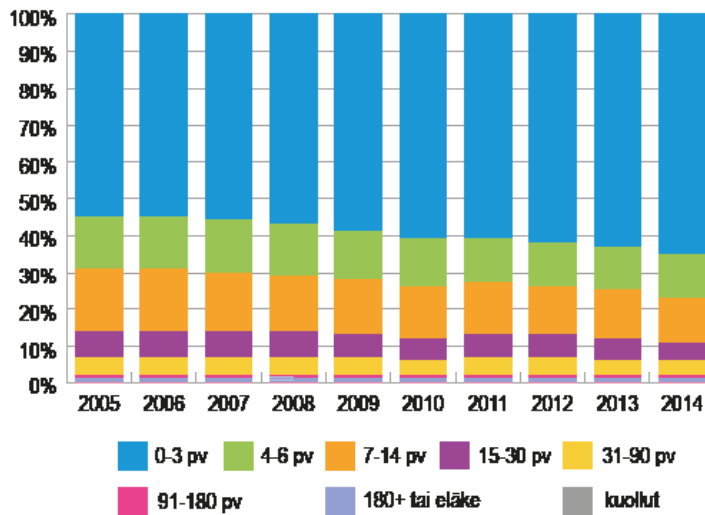
Suuri osa yksityisillä palvelualoilla sattuneista työpaikkatapaturmista on lieviä, alle 4 päivän työkyvyttömyyteen johtaneita. Näiden alle 4 pv työkyvyttömyyteen johtaneiden työpaikkatapaturmien osuus ja lukumäärä on noussut tarkastelujakson aikana. Vuonna 2005 noin 55 % työpaikkatapaturmista oli lieviä, kun vuonna 2014 lievien osuus oli jo noin 65 %.

Yli 30 päivän työkyvyttömyyteen johtaneita vakavia työpaikkatapaturmia sattuu yksityisillä palvelualoilla vuosittain noin 2000 kpl. Vakavien työpaikkatapaturmien osuus on laskenut, etenkin tarkastelujakson loppupuolella. Vuonna 2005 vakavien työpaikkatapaturmia osuus oli 6,7 %, kun vuonna 2014 se oli 5,7 %.

Yksityisillä palvelualoilla on sattunut vuosien 2005-2014 aikana yhteensä 74 palkansaajaan kuolemaan johtanutta työpaikkatapaturmaa. Näitä onnettomuuksia on tutkittu myös työpaikkaonnettomuuksien tutkinnassa, eli ns. TOT-tutkinnassa. Valmistuneet TOT-raportit löytyvät osoitteesta: <http://totti.tvk.fi/>

Taulukko 6. Palkansaaajien työpaikkatapaturmat työkyvyttömyyden keston mukaan yksityisillä palvelualueilla. (yksikkö: työpaikkatapaturmien lukumäärä)

VAKAVUUS	SATTUMISVUOSI									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
kuollut	14	8	6	11	7	6	7	8	2	5
180+ tai eläke	208	213	258	256	216	218	209	242	234	205
91-180 pv	286	314	367	353	355	368	420	372	352	331
31-90 pv	1431	1529	1587	1613	1427	1433	1608	1582	1466	1369
15-30 pv	2157	2258	2201	2230	1797	1961	2117	2116	1956	1807
7-14 pv	4896	5052	5032	5081	4230	4588	4828	4609	4245	4161
4-6 pv	4133	4351	4579	4594	3693	4085	4216	4231	4020	3880
0-3 pv	15826	17061	18171	19422	17090	19520	21061	21363	21333	21934
YHT	28951	30786	32201	33560	28815	32179	34466	34523	33608	33692

Kuva 2. Palkansaaajien työpaikkatapaturmat työkyvyttömyyden keston mukaan (prosenttimuutos)

Taulukko 7. Palkansaaajien työpaikkatapaturmat työkyvyttömyyden keston mukaan toimialoittain (yksikkö: lukumäärä)

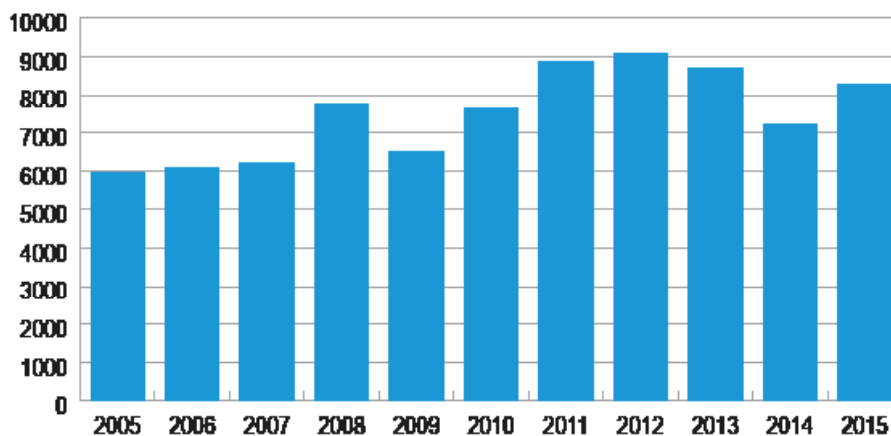
TOIMIALA	VAKAVUUS								YHT
	kuollut	180+ tai eläke	91-180 pv	31-90 pv	15-30 pv	7-14 pv	4-6 pv	0-3 pv	
G Tukku- ja vähittäiskauppa	1	68	86	399	553	1391	1303	7115	10916
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	0	10	19	97	136	432	383	2006	3083
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	0	4	2	15	12	31	34	333	431
L Kiinteistöalan toiminta	0	7	9	44	41	86	81	470	738
M Ammatill., tiet.ja tekn. toiminta	0	11	40	80	116	207	165	1371	1990
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	1	53	92	373	497	1066	1052	4517	7651
P Koulutus	0	7	17	71	75	156	136	1509	1971
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	0	21	31	158	217	481	488	2830	4226
R Taiteet, viihde ja virkistys	1	14	14	65	78	117	79	777	1145
S Muu palvelutoiminta	2	10	21	67	82	194	159	1006	1541
YHT	5	205	331	1369	1807	4161	3880	21934	33692

TYÖMATKATAPATURMAT YKSITYISILLÄ PALVELUALOILLA

Työmatkatapaturmalla tarkoitetaan kodin ja työpaikan välisellä matkalla sattunutta tapaturmaa. Työajalla liikenteessä sattuneet tapaturmat luokitellaan työpaikkatapaturmiksi. Työmatkatapaturmia sattuu eniten talvikuukausina (marras-maaliskuu), lukumääräisesti eniten on jalankulki-

joiden ja pyöräilijöiden liukastumisia ja kaatumisia. Yksittäisilläkin liukkailla päivillä on suuri vaikutus vuosittaisiin kokonaislukumääriin.

Kuvasta 3 voidaan huomata, että yksityisten palvelualojen työmatkatapaturmien lukumäärien kehitys seuraa jonkun verran myös alan työpaikkatapaturmien trendiä ja on kytköksissä tehdyn työn määrään yksityisillä palvelualoilla.

Kuva 3: Palkansaajien työmatkatapaturmat yksityisillä palvelualoilla v. 2005-2015 (lukumäärät)

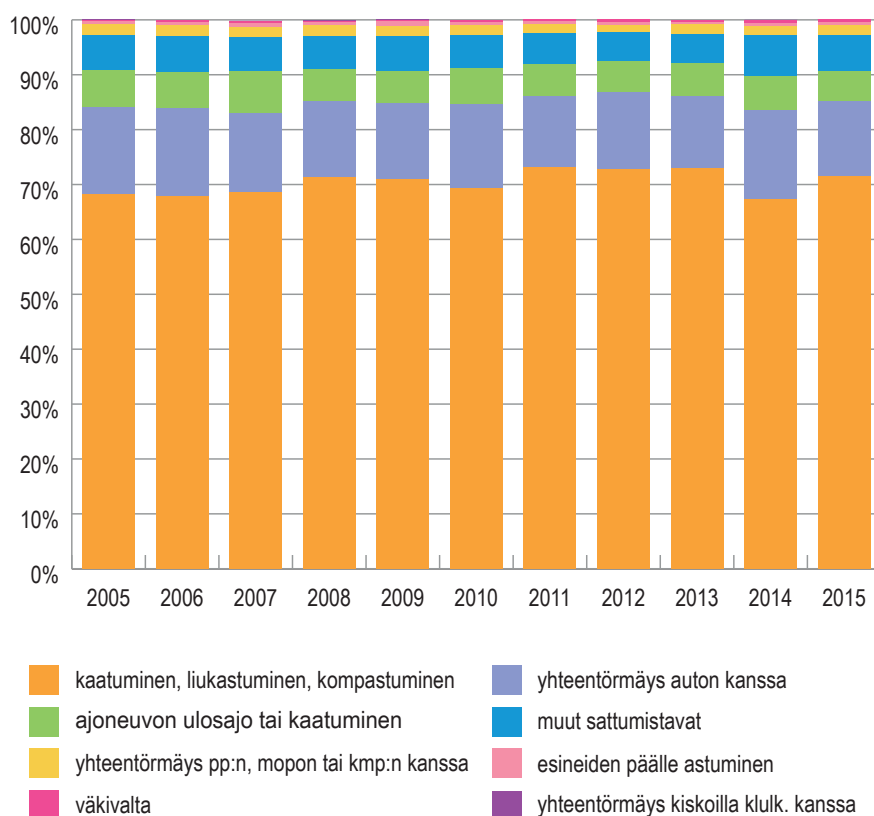
Työmatkatapaturmissa vakavien tapaturmien osuus on suurempi kuin työpaikkatapaturmissa, vuonna 2014 10,2 % sattuneista työmatkatapaturmista johti yli 30 päivän työkyvyttömyyteen. Lievien, alle 4 päivän työkyvyttömyyteen johtaneiden työmatkatapaturmien osuus on noussut

tarkastelujakson aikana 51 %:sta 61,8 %:iin. Vaikka lukumääräisesti eniten työmatkatapaturmia yksityisillä palvelualoilla sattuu jalankulkijoille ja pyöräilijöille, kuolemaan johtaneista työmatkatapaturmista n. 70% sattuu henkilöautolla liikkuville.

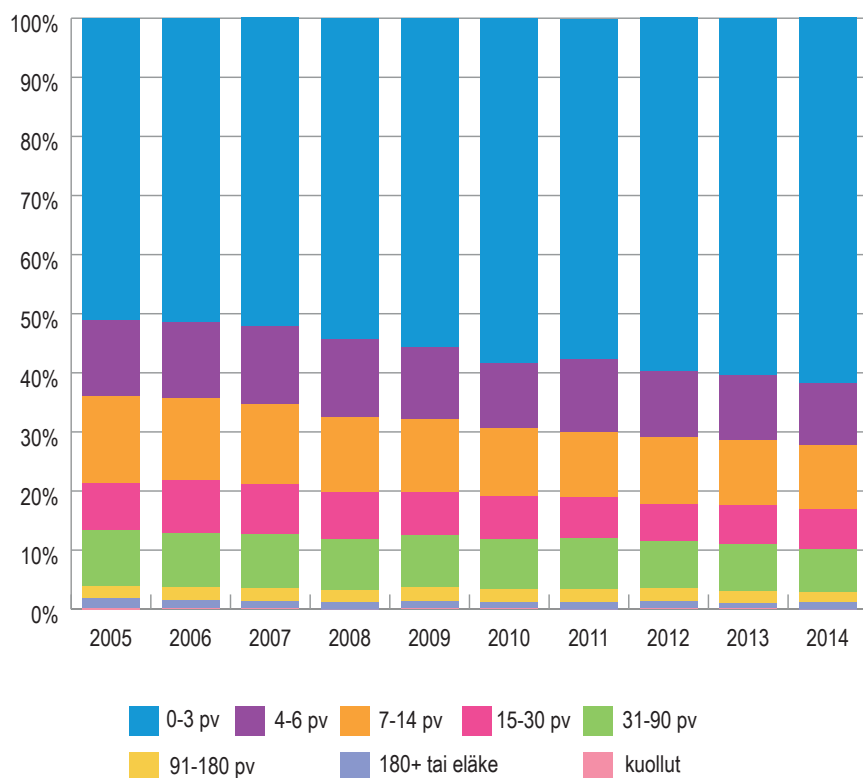
Kuva 4: Palkansaajien työmatkatapaturmat yksityisillä palvelualoilla v. 2005-2015 liikkumistavan mukaan (prosenttijakauma)

Kuva 5: Palkansaajien työmatkatapaturmat yksityisillä palvelualoilla v. 2005-2015 sattumistavan mukaan (prosenttijakauma)

Kuva 6. Palkansaajien työpaikkatapaturmat työkyvyttömyyden keston mukaan (prosenttimuutos)

AMMATTITAUTITAPAUKSET JA AMMATTITAUTIEPÄILYT REKISTERÖINTIVUODEN MUKAAN

Vuosien 2005 ja 2015 välisenä aikana yksityisten palvelualojen palkansaajille korvattiin yhteensä 4482 ammattitautitapausta. Tämän lisäksi vakuutuslaitokset korvasivat (esim. tutkimuskuluja) yhteensä 7754 ammattitautiepäilystä.

Yleisimmät altistustekijät korvatuissa ammattitautidissa rekisteröintivuosina 2005-2015 olivat melu ja mineralipölyt

sekä luokka ”muiden kemiallisten aineiden käsittelyssä syntyneet ammattitaudit”. Ammattitautien ja – epäilyjen osalta on muistettava, että altistuminen (esimerkiksi asbestille) on voinut tapahtua jo vuosia ennen ammattitautin tai epäilyn rekisteröintivuotta.

Korvatuissa ammattitautiepäilyissä yleisimpiä altistustekijäluokkia olivat tarkastelujaksolla muiden kemiallisten aineiden käsittelyssä syntyneet ammattitaudit, orgaaniset pölyt ja altisteet ja bakteerien ja homeen vapauttamat itiöt ja muut aktiiviset aineet.

Taulukko 8. Yksityisten palvelualojen palkansaajien ammattitautitapaukset v. 2005-2015 rekisteröintivuositain altistustekijän mukaan (yksikkö: lukumäärä)

ALTISTUSTEKIJÄ	REKISTERÖINTIVUOSI											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	YHT
36 melu	127	135	153	101	112	88	75	48	49	56	54	998
28 mineralipölyt	77	92	104	90	85	117	69	88	87	82	66	957
34 muiden kemiall. ain. käsittelyssä synt. amm.taudit	59	73	77	73	52	58	46	77	89	85	65	754
27 orgaaniset pölyt ja altisteet	87	66	59	35	34	39	37	31	21	22	15	446
42 jännetupentulehdus, olkaluun sivunastan tulehdus	60	52	68	49	37	40	22	25	34	27	30	444
22 aldehydit, ketonit, alkoholit, eetterit ja esterit	10	16	13	11	24	24	16	9	8	7	7	145
44 muu fyysikaalinen tekijä	10	7	13	4	5	8	10	28	19	11	17	132
52 muut biologisten tekijöiden aiheuttamat sairaudet	8	5	25	4	5	7	7	6	12	7	6	92
26 muovit ja hartsit sekä niiden valm. käytetyt aineet	6	10	6	6	14	11	7	10	6	12	2	90
49 bakteerien ja homeen vapautt. itiöt ja muut akt. ain.	9	7	8	9	19	7	5	3	6	9	4	86
35 ääriä	4	4	7	5	5	6	8	4	8	10	10	71
51 virukset, bakteerit, sienet, alkuel. ja halkiomadot	4	10	3	3	4	4	2	5	10	5	3	53
29 tiuraatit, karbamaatit, parafenyl.diamiinin johd. ym.	6	6	3	10	7	3	3	4	3	1	3	49
10 nikkeli ja sen yhdisteet	6	3	5	5	1	6	1	3	2	1	1	34
20 hiilivetyjen halog., nitro- ja aminojohd., amiinit	2	9	8	1	1	0	2	1	0	0	0	24
18 epäorgaaniset emäkset ja niiden anhydritit	2	4	1	2	1	0	3	2	0	2	1	18
40 ultraviolettisäteily	1	3	3	3	1	1	3	1	0	0	0	16
07 kromi ja sen yhdisteet	1	1	0	2	2	3	2	0	0	1	0	12
19 alifaattiset, aromaattiset ja alisykliset hiilivedyt	1	2	1	0	5	0	0	1	1	0	0	11
06 koboltti ja sen yhdisteet	2	1	0	0	2	1	1	0	0	0	0	7
50 tuberkuloosibasilli	1	0	1	0	2	1	0	0	1	1	0	7
tuntematon	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	7
14 syanidiyhdisteet	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	4
23 orgaaniset hapot ja happoanhydritit	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	4
01 arseeni ja sen yhdisteet	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	3
13 halogeenit ja niiden epäorg. yhdisteet	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	3
24 fenoli, sen homologiit sekä niiden halog. ja nitro johd.	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3
30 aflatoksiinit	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	3
04 fosfori ja sen yhdisteet	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
16 typpioksiidi, typpihappo ja ammoniakki	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2
02 beryllium ja sen yhdisteet	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
03 elohopea ja sen yhdisteet	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
08 lyijy ja sen yhdisteet	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
37 ylipaine	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
39 infrapunasäteily	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
YHT	489	508	564	415	422	429	319	349	361	341	285	4482

Lisätietoja:

Janne Sysi-Aho, Tapaturmavakuutuskeskus TVK,
janne.sysi-aho@tvk.fi

Marja Kaari, Tapaturmavakuutuskeskus TVK,
marja.kaari@tvk.fi

Tässä analyysiraportissa esitetään analyysin laatijoiden
näkemys aiheesta.

Analyysi on laadittu kesäkuussa 2017

TILASTOLIITE:

1. Palkansaajien työpaikkatapaturmien lukumäärät yksityisillä palvelualoilla toimialan ja työsuorituksen mukaan (v. 2005-2015)
2. Palkansaajien työpaikkatapaturmien lukumäärät yksityisillä palvelualoilla toimialan ja työsuorituksen ja kehon osan mukaan (yhteenlaskettu summa sattumisvuosista 2010-2015)
3. Palkansaajien työpaikkatapaturmien lukumäärät yksityisillä palvelualoilla vahingoittumistapa ihmisen tai eläimen potku ym., toimialan mukaan (v.2005-2015)
4. Palkansaajien työpaikkatapaturmien lukumäärät yksityisillä palvelualoilla työkyvyttömyyden keston ja toimialan/sukupuolen/ikäluokan mukaan ristiintaulukoituna (v. 2014).
5. Palkansaajien työmatkatapaturmien lukumäärät yksityisillä palvelualoilla työkyvyttömyyden keston ja toimialan/sukupuolen/ikäluokan mukaan ristiintaulukoituna (v. 2014).

Tapaturmavakuutuskeskus TVK, Itämerenkatu 11-13, 00180 Helsinki